

Dostępność i efektywność szkoleń zawodowych dla osób dorosłych w województwie śląskim

Wybrane wyniki badania

Celem badania była pogłębiona analiza dostępności, struktury i jakości usług edukacyjnych w obszarze kwalifikacji i kompetencji zawodowych, obejmująca m.in. Kursy Kwalifikacyjne Zawodowe (KKZ), Kursy Umiejętności Zawodowych (KUZ), kursy kompetencji ogólnych oraz turnusy specjalistyczne, świadczone w województwie śląskim w latach 2023–2025

Metody badawcze

- ✓ Analiza desk research
- ✓ Analiza porównawcza (benchmarking)
- ✓ Wywiady indywidualne pogłębione (TDI) z przedstawicielami placówek szkoleniowych oraz uczestnikami kursów

Wybrane wnioski

Analiza potwierdza, że obecny **system wsparcia rozwojowego w województwie śląskim działa skutecznie, zarówno w zakresie umożliwienia szerokiemu gronu odbiorców podnoszenia kwalifikacji, jak i realnego wpływu na sytuację zawodową uczestników.** Dane ilościowe wskazują na wysokie wskaźniki ukończenia szkoleń oraz powyżej-średniej efektywności zatrudnieniowej, natomiast wyniki badań jakościowych potwierdzają motywację uczestników oraz trafność oferowanych form kształcenia. Jednocześnie zauważalne są różnicowania przestrzenne w dostępie do szkoleń oraz wyzwania związane z dotarciem do grup o niższej aktywności edukacyjnej i trudniejszym położeniu zawodowym.

Wybrane wnioski

Analiza wykazała również, że **dostępność usług szkoleniowych w województwie śląskim jest wynikiem silnego wsparcia środkami UE oraz szerokiego zaangażowania operatorów w ramach działań 6.6 i 10.17.** Największa koncentracja projektów występuje w subregionie centralnym, co przekłada się na największą liczbę dostępnych ofert. W subregionach peryferyjnych dostęp do usług również jest zapewniony, choć w mniejszej skali, przede wszystkim dzięki projektom operatorów regionalnych oraz szkoleniom ZDZ i CKZ

Wybrane wnioski

44 182

zakładana liczba osób,
które uzyskają
kwalifikacje
w ramach działań 6.6
oraz 10.17 realizowanych
w ramach FESL

54,41%

efektywność
zatrudnieniowa
szkoleń w 2023 r.
na terenie Śląska

Wybrane wnioski

Najpopularniejsze kwalifikacyjne kursy zawodowe w województwie śląskim 2024/2025

- Technik górnictwa podziemnego;
- Technik mechanik;
- Górnik eksploatacji podziemnej;
- Technik spawalnictwa;
- Technik budowy dróg;
- Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych;
- Ślusarz;
- Technik elektryk;
- Mechanik-monter maszyn i urządzeń.

Wybrane wyniki badania

Jak wynika z przeprowadzonych badań, według respondentów zainteresowanie udziałem w kursach dla dorosłych ulegało w ostatnich latach pewnym wahaniom. Ogólny trend wskazuje na **wzrost świadomości potrzeby doksztacania** – coraz więcej osób dorosłych poszukuje możliwości zdobycia nowych kwalifikacji lub przekwalifikowania, co przekłada się na stopniowy wzrost popytu na szkolenia. Niemniej, w poszczególnych latach odczuwalne były wpływy czynników zewnętrznych. Okres pandemii COVID-19 przyniósł przejściowy spadek liczby kursantów na szkoleniach stacjonarnych (z uwagi na ograniczenia sanitarne i obawy zdrowotne), ale jednocześnie przyspieszył rozwój zdalnych form nauczania. Po zniesieniu obostrzeń placówki odnotowały ponowny napływ chętnych – zarówno tych, którzy odłożyli udział w kursach, jak i nowych uczestników zmotywowanych zmianami na rynku pracy

Wybrane wyniki badania

Wpływ na zainteresowanie ma również **sytuacja gospodarcza i lokalny rynek pracy** - w okresach niższego bezrobocia nieco trudniej było zrekrutować uczestników (zwłaszcza na dłuższe kursy), natomiast w obliczu zwolnień grupowych czy transformacji gospodarczej regionu (np. stopniowego wygaszania kopalń) więcej osób szukało szkoleń umożliwiających zmianę zawodu.

Respondenci podkreślali również, że dostępność dofinansowania (ze środków publicznych, UE) istotnie wpływa na popyt – gdy uruchamiane są programy oferujące bezpłatne kursy, zgłasza się wyraźnie więcej chętnych. Ogólnie w ciągu ostatnich 2–3 lat zainteresowanie kursami wzrosło, zwłaszcza w dziedzinach gwarantujących szybkie zdobycie poszukiwanych na rynku kwalifikacji, jak np. w zawodach technicznych i usługowych – operator maszyn CNC, elektryk, spawacz, technik usług kosmetycznych, opiekun osób starszych czy księgowy.

Identyfikowane braki i trudności

- ✓ **Nierównomierność terytorialna** - poza dużymi ośrodkami miejskimi dostęp do szkoleń bywa zdaniem badanych ograniczony. W mniejszych miejscowościach i na peryferiach oferta jest skromniejsza, a mieszkańcy muszą dojeżdżać do miasta wojewódzkiego lub powiatowego, by wziąć udział w kursie.
- ✓ **Brak odpowiedniej reprezentacji niektórych branż** – szczególnie nowe, niszowe specjalizacje lub bardzo zaawansowane technologicznie dziedziny. Placówki często prowadzą szkolenia w tych obszarach, na które jest finansowanie lub które cieszą się masowym zainteresowaniem. W efekcie bardziej unikatowe potrzeby szkoleniowe (np. w wąskich dziedzinach rzemiosła czy wysokich technologiach) mogą pozostać niezaspokojone lokalnie.

Działania potencjalnie usprawniające system szkoleń

- ✓ **Lepsza współpraca z pracodawcami** - według przedstawicieli badanych placówek szkoleniowych, firmy mogłyby ściślej współdziałać ze szkoleniowcami przy planowaniu oferty, tak aby kursy precyzyjnie odpowiadały na realne potrzeby rynku pracy. Większe zaangażowanie pracodawców (np. poprzez informowanie o wakatach, patronat nad kursami, fundowanie staży dla absolwentów) podniosłoby atrakcyjność szkoleń i ułatwiło absolwentom zatrudnienie.
- ✓ **Kontynuacja i rozszerzenie programów dofinansowania** – bez dopłat wiele osób nie zdecydowałoby się na naukę, dlatego stałe inwestowanie środków publicznych w rozwój kompetencji dorosłych pozostaje kluczowe. Respondenci pozytywnie ocenili istniejące rozwiązania wspierające rozwój kompetencji zawodowych (BUR – Baza Usług Rozwojowych, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, projekty EFS+, FST) i liczą na ich utrzymanie w kolejnych latach.

Działania potencjalnie usprawniające system szkoleń

- ✓ **Podniesienie atrakcyjności form szkoleń** – osobom dorosłym brakuje często czasu, więc postulowane jest szersze stosowanie elastycznych form kształcenia: kursów weekendowych, wieczorowych, intensywnych modułów czy hybrydowych (częściowo online). Taka organizacja zajęć ułatwi godzenie nauki z pracą i życiem prywatnym.
- ✓ **Potrzeba działań informacyjno-promocyjnych** – choć oferta jest szeroka, wiele osób nie ma świadomości, jakie kursy są dostępne i że mogą z nich skorzystać. Przydałyby się kampanie informacyjne docierające do różnych grup (młodzi dorośli, seniorzy, mieszkańcy wsi), a także system doradztwa zawodowego dla dorosłych, który pokieruje chętnego do odpowiedniego szkolenia.

Na obecnym etapie rozwoju systemu istotnym kierunkiem może być dalsze wzmacnianie:

- ✓ dostępności terytorialnej, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszych miejscowości i subregionów;
- ✓ dotarcia do osób o niższym poziomie kompetencji i aktywności zawodowej, w tym osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia;
- ✓ współpracy z pracodawcami i instytucjami rynku pracy w procesie projektowania i ukierunkowania oferty;
- ✓ procesów monitorowania rezultatów w dłuższym horyzoncie czasowym, aby uwzględniać trwałość efektów rozwojowych.

Dziękujemy za uwagę

